

KLİMİK 2015

XVII. TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI KONGRESİ

25-29 Mart 2015
Maritim Pine Beach Hotel, Antalya

...

yolcudur abbas, bağlasan durmaz

Seyahat Tıbbı

Yolcu sağlığı

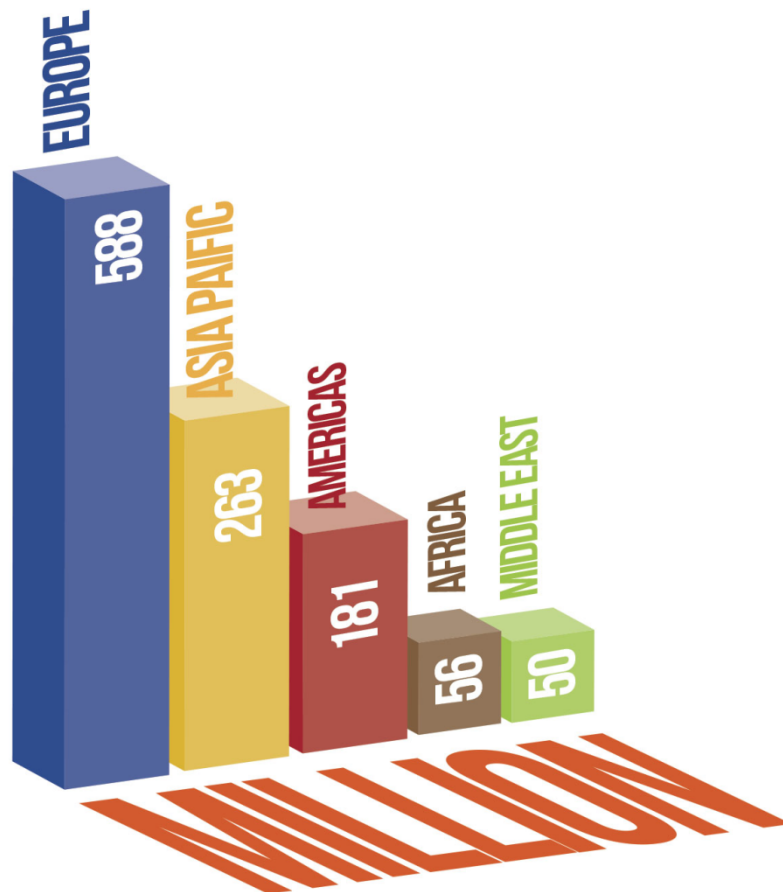
Bülent Bozdoğan

Adnan Menderes Üniversitesi

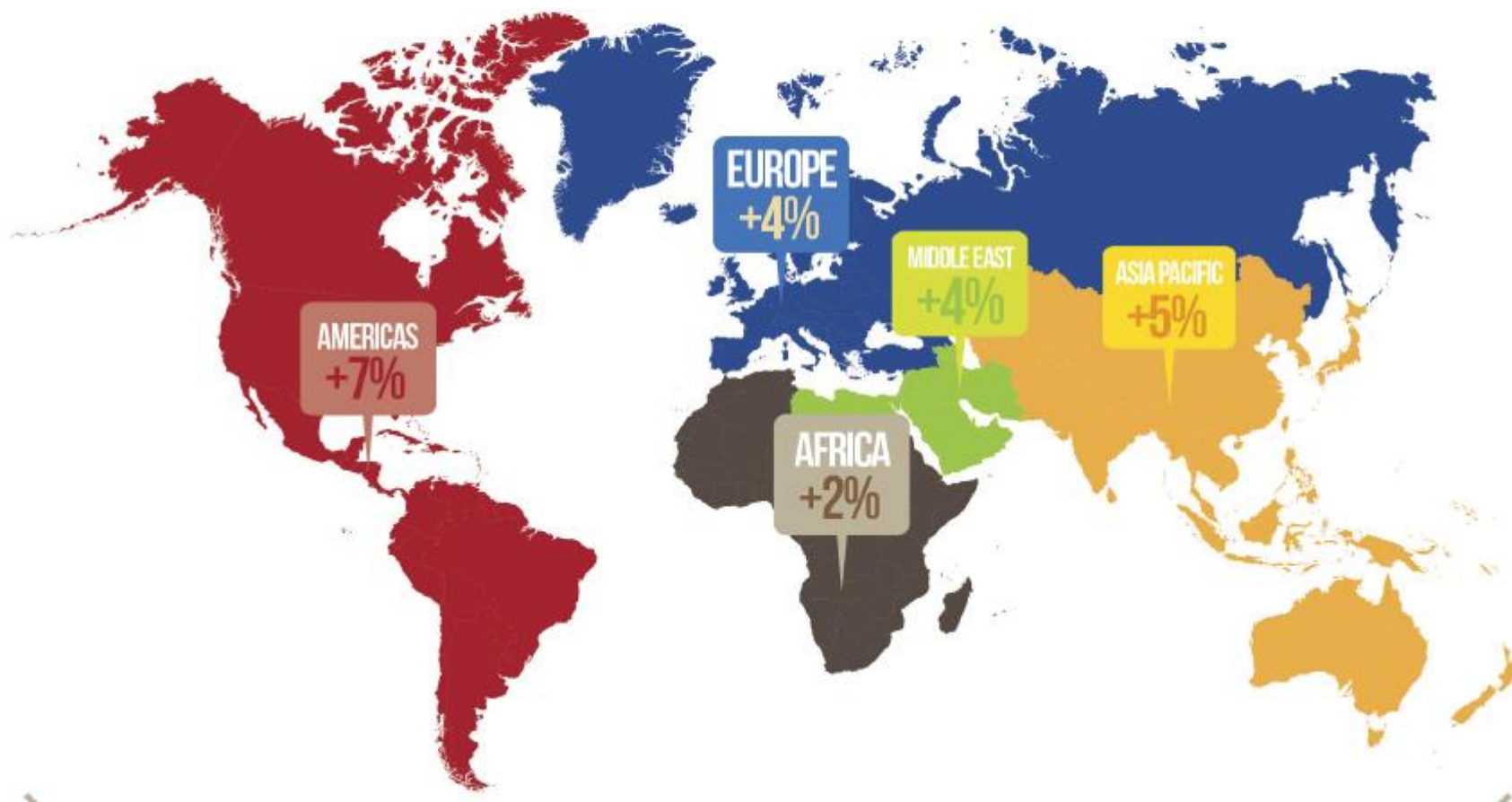
INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS 2014

1 138 MILLION

INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS 2014

Change (%)

International Tourist Arrivals in millions

GİRİŞ - ÇIKIŞ YAPAN ZİYARETÇİLER,
YABANCI VE VATANDAŞLAR

Aralık 2014

SAYI: 12

26.01.2015 - 11:00

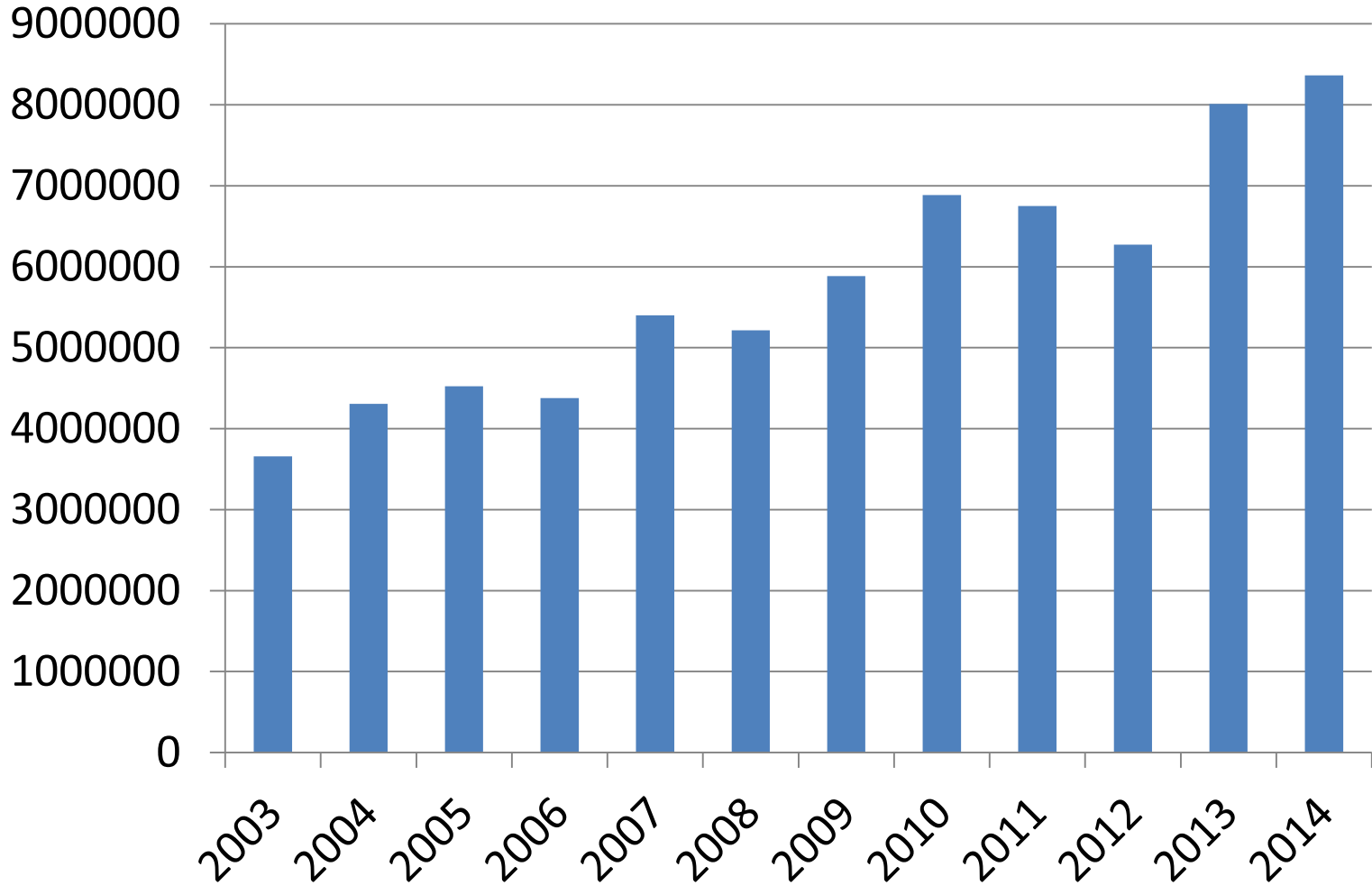
YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

* İsmet İnönü Bulvarı No: 5 06100 Emek/Ankara *Tel: (0.312) 212 83 95 7 Faks: (0.312) 212 20 05

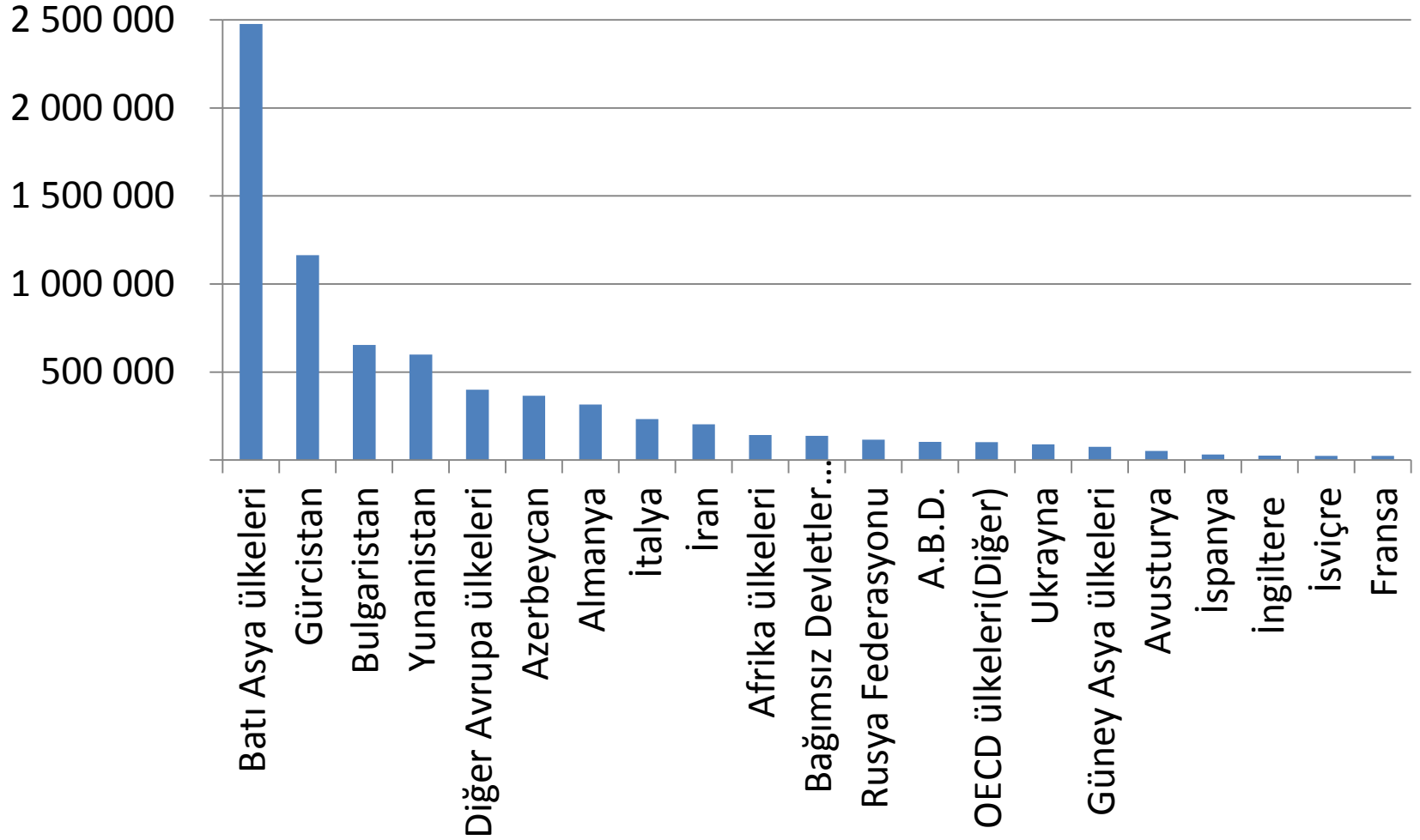
Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı

- 2014 yılı : 36 837 900 turist
- Artış % 5,52
- 1- İSTANBUL % 32,09 (11 820 697)
- 2- ANTALYA % 31,21 (11 498 519)
- 3- MUĞLA % 8,56 (3 151 930)
- 4- EDİRNE % 8,39 (3 090 859)
- 5- ARTVİN % 5,08 (1 873 079)

Yıllara Göre Yurtdışına Çıkış

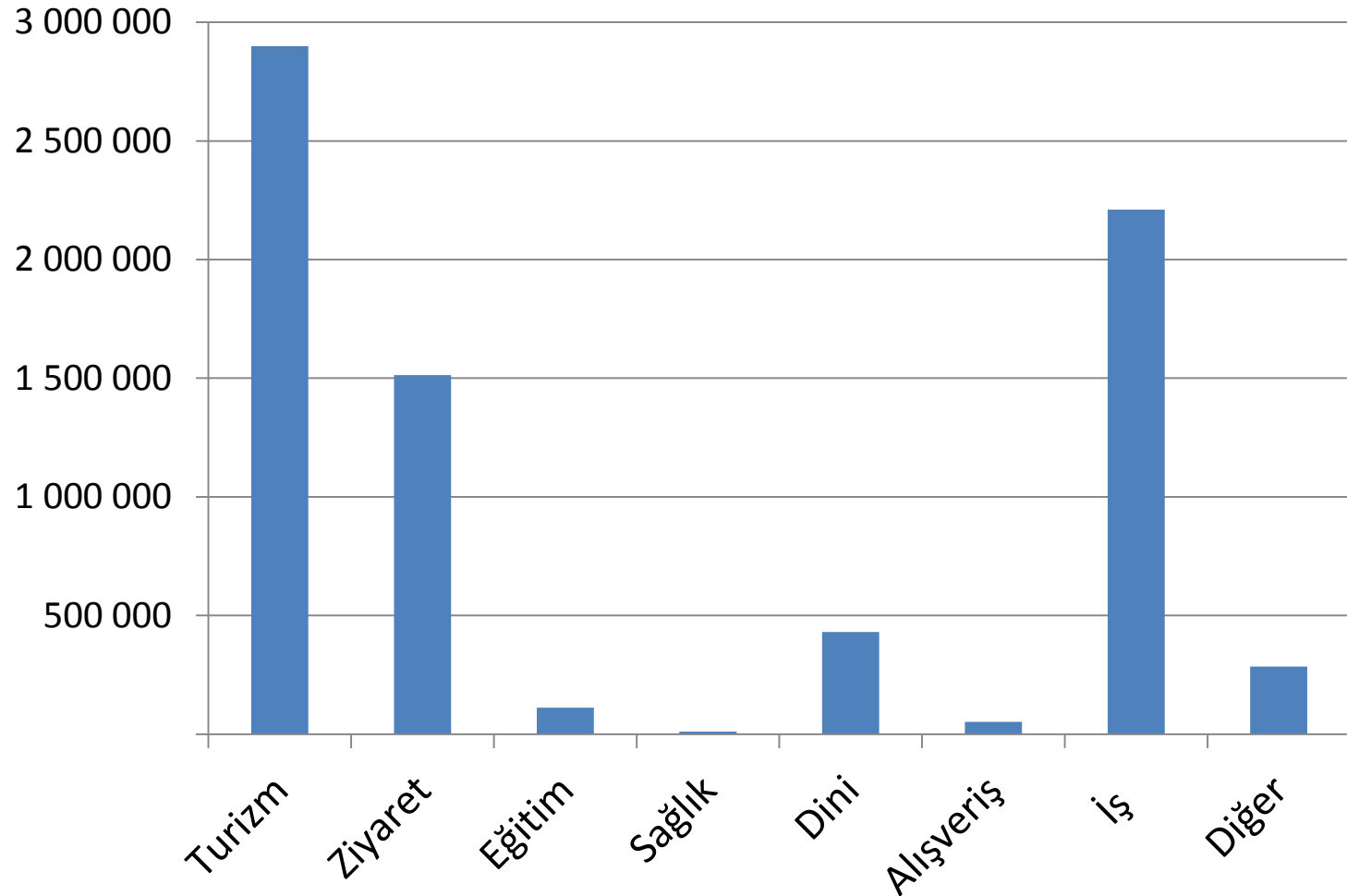

Ülkelere Göre Yurtdışına Çıkış

Yurtdışına çıkış nedenleri

Seyahat Tıbbı/Travel Medicine

- 1980'li yıllarda
- Fransız Maxime Armengaud,
  - Société de Médecine des Voyages
- Görevi
  - Tavsiye/uyarı
  - Aşı
  - Önleyici tedavi

Türkiye’de Seyahat Sağlığı

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

İstanbul Atatürk Havalimanı Uluslararası Terminali’nden Afrika’nın Çeşitli Ülkelerine Seyahat Eden, Türk Yolcuların Seyahat Sağlığı Bilgi, Tutum ve Davranışları: Havaalanı Anket Çalışması

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

Üner Kayabaş¹, Engin Burak Selçuk², Hulusi Binbaşioğlu³, Barış Otlu⁴, Yaşar Bayındır¹

¹İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Malatya

²İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Malatya

³İnönü Üniversitesi Kale Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı, Malatya

⁴İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Malatya

Giriş ve Amaç

Günümüzde küreselleşme, sanayileşmenin artması, nüfus artışı ve ekonominin güçlenmesi ile ülkeler arası ilişkiler gelişmiş, seyahatler yaygınlaşmıştır. Bu seyahatler ile yolcular seyahat ettikleri yerlerdeki enfeksiyon hastalıklarını kendi ülkelerine taşıyabilmektedir. Seyahat edenlerin çoğunluğu bu risklerden habersizdir ve gerekli önlemleri almamaktadır. Tüm bunlardan dolayı, son iki dekattan beri seyahat sağlığı ve seyahat tıbbi konsepti gelişmiştir. Ancak ülkemizde seyahat eden vatandaşlarımızın seyahat sağlığı konusunda bilgi ve tutumlarını araştıran araştırmalar yetersizdir. Bu nedenle ülkemizden 2013 yılında hava yolu ile yurt dışına çıkan 36.731.037 yolcunun % 46,7’sinin kullandığı İstanbul Uluslararası Atatürk Havalimanı’ndan Afrika’nın bazı ülkelerine giden yolculardan gönüllü olanlara uygulanan anketle, seyahat sağlığı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem

Bu çalışma 3-9 Temmuz 2013 tarihleri arasında İstanbul Atatürk Havalimanı Uluslararası Terminali’nde ilgili makamlardan izinler alındıktan sonra anketörler tarafından verilen 31 sorudan oluşan anket formları ile yapılmıştır. Türkiye’den Kamerun, Libya, Uganda, Fildişi Sahilleri, Ruanda, Kenya, Nijerya, Tunus gibi Afrika ülkelerine seyahat eden 250 Türk yolcuya anket önerilmiş, 124 (%49,6) yolcu ankete katılmıştır. Anket formunda yolcuların sosyodemografik özellikleri ve seyahat sağlığı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları sorgulanmıştır.

Tablo 2. Seyahat etmeden önceki seyahat sağlığı ile ilgili davranışlar

Seyahat sağlığı ile ilgili davranış	n	(%)	Seyahat sağlığı ile ilgili davranış	n	(%)
Seyahat edilen yerle ilgili genel bir araştırma yapanlar (n=124)			Seyahat etmeden önce zorunlu doktora danışma (n=124)		
Evet	78	(62,9)	Evet	113	(91,1)
Hayır	46	(37,1)	Hayır	11	(8,9)
Seyahat hastalıkları/sağlığı ile ilgili gönüllü araştırma yapanlar (n=124)			Danışılan doktor (n=113)*		
Evet	14	(11,3)	Aile hekimi	49	(43,4)
Hayır	110	(88,7)	Seyahat sağlığı merkezi hekimleri	76	(67,3)
Seyahat hastalıkları/sağlığı konusundaki bilgi kaynağı (n=14)*			Enfeksiyon hastalıkları uzmanı	1	(0,9)
Doktor	11	(78,6)	Sağlık çantası hazırlayanlar (n=124)		
Eczacı	6	(42,9)	Evet	20	(16,1)
Seyahat sağlığı merkezi	6	(42,9)	Hayır	104	(83,9)
İnternet	1	(7,1)	Çantaların içinde bulunanlar (n=20)*		
Araştırma yapılmamasının sebebi (n=110)			İlaç	14	(70)
Çok meşgulüm	51	(41,1)	Sinek kovucu	12	(60)
Gerek görmedim	39	(34,5)			
Risk altında olduğumu	20	(16,1)			

2014/2/22 14:24

Uçak yolculuğu

- Hava basıncı
  - 1800-2000m
- Nem
  - $< \%20$
- Gaz genleşmesi
  - Basınç azlığına bağlı
- Derin ven trombozu
  - 1/6000
- Hastalık bulaşma riski

Yurtdışında ölüm nedenleri

- Kalp damar hastalıkları 36%
- Kanser 20%
- Enfeksiyon 12%
- Travma 5%
- İntihar 4%
- Uyuşturucu 2%

Mortality Among Foreign Nationals in Chiang Mai City, Thailand, 2010 to 2011

Vichan Pawun, MD, MPH,^{*†} Surasing Visrutaratna, DDS, DrPH,[‡] Kumnuan Ungchusak, MD, MPH,[§] Suteerat Mahasing, MA,[‡] Chosita Khumtalord, MS,[‡] Siriying Tipsriraj, MS,^{||} Chalernpol Chenwittaya, BA,^{||} Thomas E. Guadamuz, PhD,^{†¶} and Stephen R. Wisniewski, PhD[†]

Hacda ölüm

- Kalp krizi (10)
- Kanser (4)
- Trafik kazası (3)
- Astım, hipertansiyon,

Diyanet istatistikleri

INFECTION HOT TOPIC

10.1111/1469-0691.12448

From the Hajj: it's the flu, idiot

D. Raoult^{1,2}, R. Charrel^{2,3}, P. Gautret^{1,4} and P. Parola^{1,4}

1) Unité des Rickettsies, Unité de Recherche sur les Maladies Infectieuses et Tropicales Emergentes (URMITE) CNRS-IRD-INSERM UMR 7278, Faculté de Médecine, Aix-Marseille Université, 2) APHM, CHU Timone, Pôle Infectieux, 3) Unité des Virus émergents, UMR 190, Faculté de Médecine, Aix-Marseille Université, and 4) Maladies Infectieuses et Tropicales (MIT), Marseille, France

E-mail: didier.raoult@gmail.com

Article published online: 8 November 2013

Yolculuk ve Sağlık

- **Yolculukta ölüm : 1/100000**
- **Sağlık nedeniyle ülkeye dönüş : 1/1000**
- **Yolculukta Hastane : 1/100**
- **Yolculukta hastalık : 80/100**

Çalışma	Hill	Ansart et al	Freedman et al.
Yıl	1989-1991	2002-2003	1996-2004
Ülke	ABD	Fransa	30 merkez
Çalışma tipi	Anket	Tek merkez	Çokmerkez
Hasta sayısı	202	622	17353
Yaş ortalaması	44	38	33
İshal	%51	%19	%22
Solunum	%37	%11	%7
Cilt lezyon	%11	%23	%17
Ateş	%6	%2,4	%9,1

Table 2. Comparison of Diagnoses in Ill Female and Male Travelers Who Presented to GeoSentinel Clinics Worldwide

	No. (%) of patients, by sex		
	Female (<i>n</i> = 29,643)	Male (<i>n</i> = 29,265)	OR (95% CI)
Diagnoses in travelers			
Diarrhea			
Acute diarrhea	7290 (24.6)	6322 (21.6)	1.13 (1.09–1.38)
Acute bacterial diarrhea	3681 (12.4)	3257 (11.1)	1.06 (1.0–1.11)
Acute parasitic diarrhea	1712 (5.8)	1485 (5.1)	1.14 (1.06–1.23)
Acute unspecific diarrhea	2039 (6.9)	1713 (5.9)	1.18 (1.10–1.26)
Chronic diarrhea	1922 (6.5)	1543 (5.3)	1.28 (1.19–1.37)
Irritable bowel syndrome	679 (2.3)	502 (1.7)	1.39 (1.24–1.57)
Respiratory morbidity			
Acute respiratory infection	3437 (11.6)	3122 (10.7)	1.08 (1.03–1.14)
Upper respiratory tract infection	1504 (5.1)	1188 (4.1)	1.23 (1.14–1.33)
Pneumonia	215 (0.7)	391 (1.3)	0.53 (0.46–0.64)
Fever, vector borne Infection			
Febrile systemic illness	3357 (11.3)	5082 (17.4)	0.64 (0.61–0.67)
Malaria	455 (1.5)	1004 (3.4)	0.46 (0.41–0.51)
Dengue	514 (1.7)	915 (3.1)	0.63 (0.56–0.71)
Rickettsia	81 (0.3)	150 (0.5)	0.57 (0.43–0.75)
Leishmania	84 (0.3)	150 (0.5)	0.57 (0.43–0.74)
Febrile exanthem	34 (0.1)	304 (1.0)	0.15 (0.10–0.21)
Genitourinary			
Urinary tract infection	744 (2.5)	188 (0.6)	4.01 (3.34–4.71)
STI (AIDS, HIV infection, syphilis, gonorrhea)	239 (0.8)	362 (1.2)	0.68 (0.58–0.81)
Acute HIV infection	7 (<.01)	38 (1.0)	0.20 (0.09–0.44)
Other condition			
Frostbite	21 (0.1)	145 (0.5)	0.14 (0.09–0.22)
Mountain sickness	298 (1.0)	525 (1.8)	0.54 (0.47–0.63)
Psychological problems	527 (1.8)	403 (1.4)	1.30 (1.14–1.48)
Anxiety/fatigue	877 (3.0)	696 (2.4)	1.27 (1.15–1.41)
Cardiovascular disease	211 (0.7)	411 (1.4)	0.56 (0.47–0.66)

Aşılar

Rutin Aşılar

Difteri, tetanoz, Boğmaca
Hepatit B
Haemophilus influenzae tip b
Human papillomavirus
Grip
Kızamık Kızamıkçık Kabakulak
Pnömonokok
Poliomyelit
Rotavirus
Tuberculosis
Su çiçeği

Gidilecek yere göre

Kolera
Hepatit A
Japon ensefaliti
Meningokok
Kuduz
Kene kaynaklı ensefalit
Tifo

Sarı humma

Zorunlu Aşılar

Meningokok (A, C, Y ve W135)
Poliomyelit
Sarı humma

Hepatit A	Yolculuktan 15 gün önce Rappel 6-12 ay İnaktif aşı
Hepatit B	1 ay arayla 3 doz, rapel başlangıçtan 6 ay sonra <u>Hızlandırılmış</u> 0-7-21 veya 0-10-21 rapel 1 yıl sonra Rekombinant aşı
Sarı Humma	Yolculuktan 10 gün önce 10 yıl korur Canlı attenüe virüs
TBEV	Ticovac 3 doz (0-1-3 ay) rapel 5-12 ay <u>Hızlandırılmış</u> Ticovac 0-14 gün, 3. doz 5-12 ay
Tifo	Yolculuktan 15 gün önce Kapsüler aşı
Japon Ensefaliti	Yetişkin 0,5 doz, 0-28, gün rappel 12-24 ay

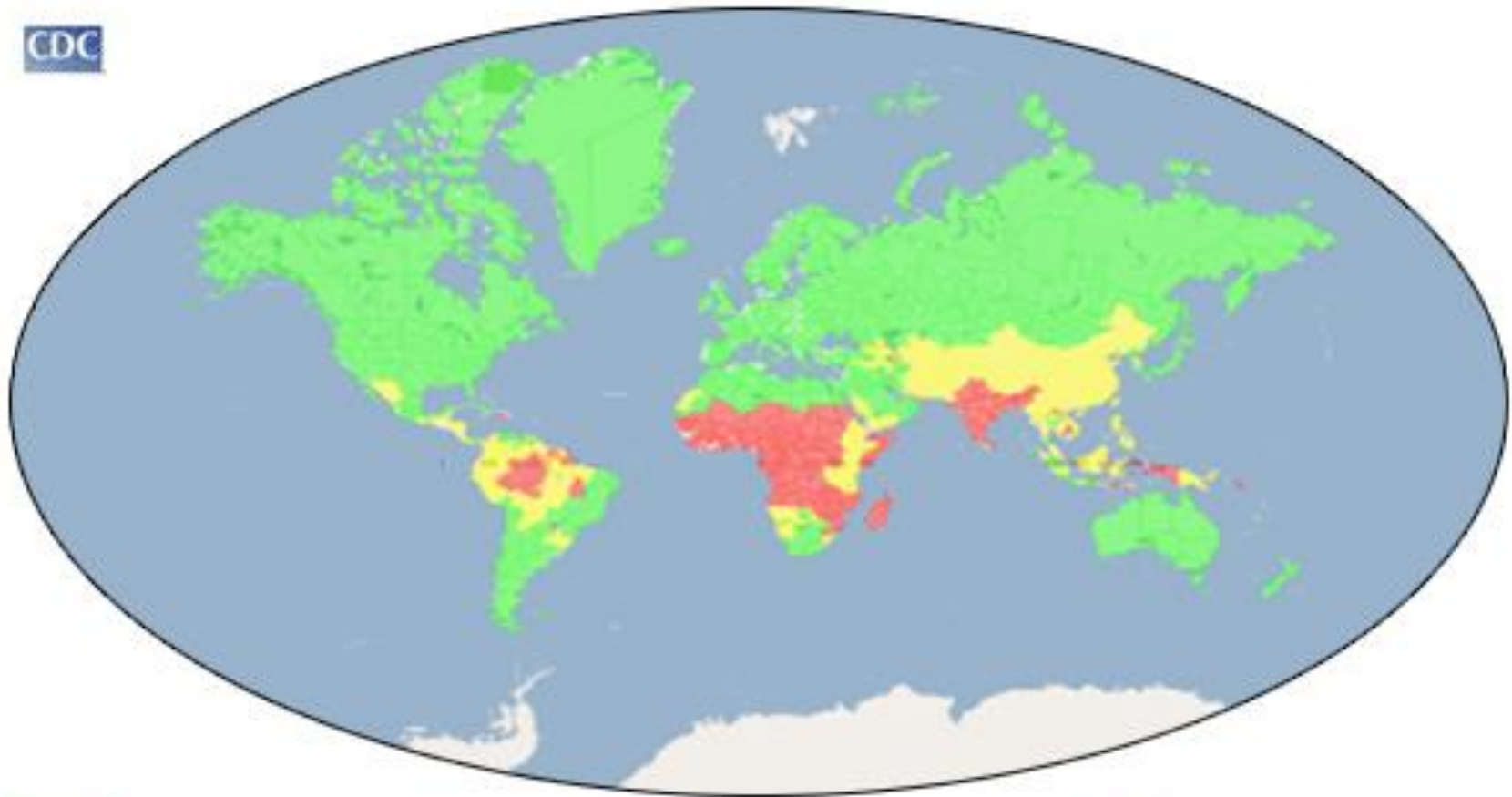
Hac için zorunlu aşılar

Aşı	Ne zaman Yolculuktan	Koruyucu etki süresi	Kimlere
Menenjit (ACYW135)	10 gün önce	3 yıl	Tüm hacı adayları Menenjit kemeri +Cipro
Sarı Humma	10 gün önce	10 yıl	Bazı afrika ve güney amerika ülke vatandaşları
OPV	6 hafta önce	Hayat boyu	Polio saptanan ülkeler 15 yaşından küçük tüm çocuklara sınırda aşı
Grip		1 yıl	Tüm hacılara tavsiye

http://www.saudiembassy.net/services/Hajj_and_Umrah_Health_Requirements.aspx

SITMA

CDC

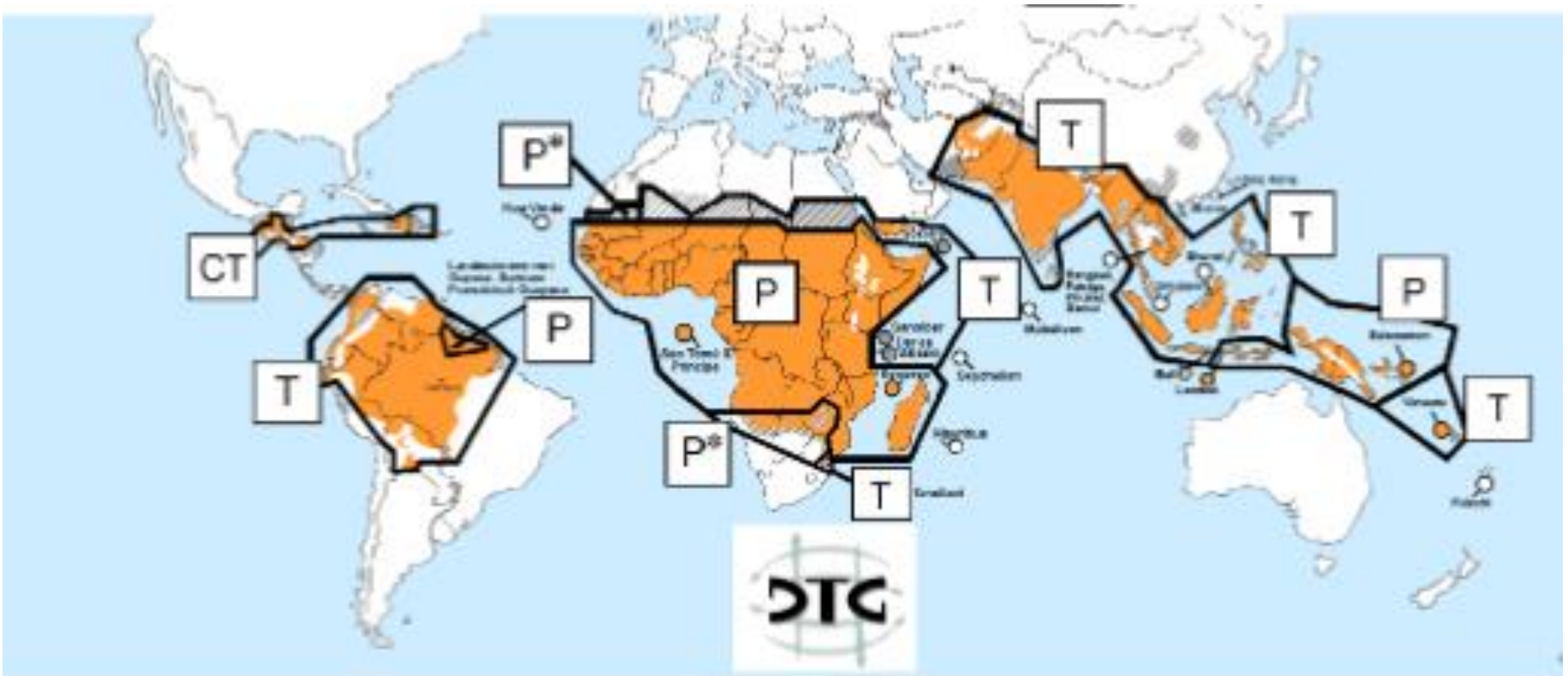

 Malaria transmission occurs throughout

 Malaria transmission occurs in some parts

 Malaria transmission is not known to occur

Profilaksi/Acil tedavi

Adapted from WHO, World Malaria Report 2015, WHO Country Fact Sheet and Atlas (2015), Atlas TFR, World TFR, Data/Information Source: WHO, M. P. 2015

Profilaksi

Atovaquone/proguanil (Malarone)
Doxycycline
Mefloquine (Lariam)

Tedavi

Atovaquone/proguanil (Malarone)
Artemether/Lumefantrin (Riamet)

İlaç	İyi tarafı	Kötü tarafı
Atovaquone/ Proguanil (Malarone)	Günlük, Dönüşte 7 gün Yan etkisi az Çocuklara verilebilir	Hamile/emziren anne Böbrek yetmezliği Pahalı
Chloroquine	Haftalık Hamilelikte kullanılabilir	Direnç Psoriasis Dönüşte 4 hafta, 1-2 hafta önce başlamalı
Doxycycline	Günlük, 1-2 gün önce başlanmalı Ucuz Bazı diğer enfeksiyonları da önler (Rickettsiae ve leptospirosis)	Hamile ve <8 yaş çocukta Günlük, Dönüşte 4 hafta Kadınlarda vajinal maya enfeksiyonu Güneşe hassasiyet, Mide sorunları
Mefloquine (Lariam)	Haftalık Hamilelikte kullanılabilir	Direnç Psikiatrik hastalar, Kalp hastaları 2 hafta önce, Dönüşte 4 hafta
Primaquine	<i>P. vivax</i> a etkili Günlük, Dönüşte 7 gün Gitmeden 1-2 gün önce	G6PD eksikliği Hamilelerde kullanılmaz Mide komplikasyonları

Teşekkür ederim

2014/2/22 10:04